

francmasoneriei din Banat (Attila Varga). Simpozionul s-a încheiat cu comunicarea privitoare la identitate și alteritate: ziare săsești vs. gazete românești la mijlocul secolului al XIX-lea (susținută de Nicolae Teșculă).

Din cuprinsul comunicărilor prezentate a rezultat cu prisosință dimensiunea unei opere puse în serviciul mișcării naționale românești din Transilvania, al ridicării culturale a poporului român în genere. Ca redactor de ziare și ziarist, George Barițiu a scris mii de articole, fiind proclamat spre sfârșitul vieții sale drept Nestorul presei românești, apreciere care nu s-a modificat nici până astăzi.

Dezbaterile purtate pe marginea problematicii vaste adusă prin comunicările susținute în cadrul Simpozionului au subliniat odată mai mult orizontul larg al activității și operei lui George Barițiu, care a acoperit în linii mari mijlocul secolului al XIX-lea și cea de a doua jumătate a lui. Intensitatea acestuia și multitudinea ei au făcut dificilă elaborarea unei biografii a operei lui George Barițiu, care nu s-a putut realiza nici până astăzi, tentativa cunoscutului cercetător al scrierilor barițiene, George Em. Marica, nefinalizându-se ca urmare a pierderii manuscrisului întocmit de acesta.

George Barițiu rămâne una din marile personalități cultural-politice din istoria românilor. Fondator al primelor ziare în limba română, jurnalist de mare notorietate, autor al numeroaselor articole de presă răspândite în ziarele pe care le-a scos, pentru unele dintre ele fiind trimis în procese de presă, fondator al ASTREI și membru fondator al Academiei Române, în care a activat din 1866 până la decesul survenit în 1893, George Barițiu surprinde prin multilateralitatea activității și a operei. În domeniul Istoriei a publicat în jur de 2000 de documente istorice și a elaborat numeroase studii de istorie medievală și modernă, îndemnând la salvarea documentației referitoare la revoluția din 1848-1849, la cea din Transilvania fiind participant activ. Președinte ani îndelungați al Secției Istorice a Academiei Române, vicepreședinte al înaltului for cultural și științific al țării și în ultimele luni ale vieții președinte al acestuia, deși nu avea cetățenia statului român de atunci, George Barițiu s-a ilustrat ca un militant activ pentru drepturile politico-naționale ale poporului român.

Omagierea marii personalități românești care a fost George Barițiu este o modalitate de recunoaștere a eforturilor sale pentru emanciparea culturală și național-politică a românilor. Institutul de Istorie din Cluj-Napoca al Academiei Române – care îi poartă de un deceniu numele – a realizat, prin Simpozionul Științific Internațional organizat în 24 mai 2012, punerea odată mai mult în valoare a vastei sale activități și opere, de un profund caracter național și european.

Nicolae Edroiu,
membru corespondent al Academiei Române,
Directorul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca

CEA DE A XXI-A REUNIUNE A COMISIEI MIXTE DE ISTORIE ROMÂNNO-UNGARE

(Sibiu, 28 mai – 1 iunie 2012)

Reuniunea Comisiei Mixte de Istorie Româno-Ungare, a XXI-a de la înființarea ei, comisie care funcționează în baza acordurilor interacademice existente între Academia Română și Academia Ungară de Științe, a avut loc la Sibiu între 28 mai – 1 iunie 2012. În conformitate cu Protocolul încheiat cu prilejul Reuniunii anterioare de la Budapesta din octombrie 2010, tema dezbaterii s-a referit la *Structuri sociale și strategii identitare*.

Din Partea română au participat: prof. dr. Nicolae Edroiu, membru corespondent al Academiei Române, președintele părții române; prof. dr. Paul Niedermaier, membru corespondent al Academiei Române, vicepreședintele părții române; CȘ I dr. Remus Câmpeanu, Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române, secretar al părții române; prof. dr. Vasile Ciobanu, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu; prof. dr. Ileana Căzan, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” din București al Academiei Române; Dr. Ioan Drăgan, Directorul Serviciului Județean Cluj al

Arhivelor Naționale ale României; Dr. Pál-Antal Alexandru, membru extern al Academiei Ungare de Științe, Târgu Mureș; CȘ II dr. Anton Dörner, Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române; CȘ II dr. Maria Țiplic, Institutul de Științe Socio-Umane din Sibiu al Academiei Române; Dr. Alexandru Ghișa, consilier, Ministerul Afacerilor Externe al României, care au prezentat comunicări în cadrul Reuniunii pe tematica menționată.

Din partea ungară au participat: prof. dr. Szász Zoltán, președintele părții ungară în Comisie; prof. dr. Miskolczy Ambrus, vicepreședintele părții ungară a Comisiei; conf. dr. Nagy Levente, Universitatea „Eötvös Lorand” din Budapesta; Dr. Tringli István, cercetător la Institutul de Istorie din Budapesta al Academiei Ungare de Științe; Dr. Fonagy Zoltán, cercetător la Institutul de Istorie din Budapesta al Academiei Ungare de Științe. Directorul general al Centrului de Cercetări Umane al Academiei Ungare de Științe, dr. Fodor Pál, n-a putut efectua, din motive obiective, deplasarea în România, textul comunicării dânsului fiind prezentat de un membru al părții ungară.

Cele opt comunicări ale părții române și cele șase al părții ungară, au abordat o problemă variată, de la începuturile Evului mediu și până în Contemporaneitate. Dezbaterile care au avut loc pe marginea comunicărilor au adus o serie de completări și lămuriri, fiind deosebit de utile istoricilor din cele două țări. Discuțiile s-au purtat într-o notă de înaltă ținută științifică, fapt apreciat de ambele părți.

Comunicările prezentate pe parcursul Reuniunii au abordat probleme aparținând Evului Mediu, cum sunt cele datorate istoricilor Tringli István (*La frontiera clasei nobiliare. Femei aristocrate, soți care nu sunt nobili și copiii lor în Ungaria evului mediu*), Maria Țiplic (*Reședințele elitei săsești (1140-1350) – simbol identitar*); Nagy Levente (*Atât maghiar, cât și croat, dar și italian. Identitatea familiei Zrinyi și strategia sa politico-socială*); Ioan Drăgan (*Nobili și nemeși români în Transilvania în secolele XV-XVII*), Fodor Pál (*Identitatea elitei osmane și formele sale de atitudine. Religie și etnicitate*). Din perioada premodernă au prezentat comunicări Anton Dörner (*Societatea Curții princiare din Transilvania în a doua jumătate a veacului al XVII-lea*), Ileana Căzan (*Ungurii în cronistica românească din secolele XVII-XVIII*), Miskolczy Ambrus (*Populația Transilvaniei în veacul al XVIII-lea. Surse, chestiuni polemice și interpretări*); Pál-Antal Alexandru (*Stratificarea socială a seculor în secolul al XVIII-lea*), Remus Câmpeanu (*Impactul proiectelor Episcopului Inochentie Micu asupra evoluției structurii sociale românești din Transilvania în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea*). Epocii moderne i-au aparținut comunicările susținute de Fónagy Zoltán (*Asimilație și urbanizare. Germanii din Budapesta între 1851-1940*) și de Szász Zoltán (*Încercări de întregire identitară a aristocrației la cumpăna secolelor 19/20*), iar cele contemporane, comunicările prezentate de Vasile Ciobanu (*Structuri sociale și identitate națională la sașii din România între 1919-1940*) și de Alexandru Ghișa (*Mutații identitare în Europa Centrală: Austria, Ungaria, România după căderea Cortinei de Fier*).

Istoricii participanți la Reuniune, cei din Ungaria în mod deosebit, au apreciat foarte buna organizare a Reuniunii, ospitalitatea cu care au fost primiți în România. La buna desfășurare a manifestării științifice în cauză și adus o contribuție deosebită conducerea Institutului de Cercetări Socio-Umane din Sibiu al Academiei Române, domnul dr. Paul Niedermaier, directorul Institutului și cea a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

În după amiaza zilei de 30 mai 2012 s-a efectuat o deplasare științifică la Rășinari, unde s-au vizitat Muzeul Etnografic, casele memoriale Octavian Goga și Emil Cioran, vechile biserici ortodoxe din centrul localității, în privința cărora unii dintre participanți au manifestat un interes științific deosebit.

În ziua de 31 mai 2012, istoricii participanți la Reuniune au întreprins o călătorie de documentare științifică pe traseul Cislăchioara – Cislăchioara – Cârța – Sâmbăta de Sus, unde au fost vizitate vechile monumente bisericesti românești, săsești și ungurești, deosebit de bine apreciate pentru modul de întreținere și punere în circuitul științific și turistic. Ca urmare a demersurilor efectuate de organizatori, la fața locului participanții au primit explicații și îndrumări de înalt profesionalism asupra problematicei acestor monumente istorico-artistice.

Cu prilejul Reuniunii s-au făcut donații reciproce de cărți apărute în cele două țări și s-au făcut informări asupra aparițiilor istoriografice în perioada dintre Reuniunea precedentă și cea de față. Partea română a înmănat celei ungare volumul al XIII-lea din *Bibliografia Istorică a României (2009-2010)*, recent apărută la Editura Academiei Române.

Cei cinci istorici din Ungaria au avut asigurate condiții excelente la Sibiu, ca urmare a demersurilor prompte întreprinse de Oficiul de relații externe al Academiei Române.

Reuniunea de la Sibiu a Comisiei Mixte de Istorie Româno-Ungare a dovedit odată mai mult utilitatea existenței acesteia, faptul că ea prilejuiește un dialog benefic istoriografilor din cele două țări, o modalitate de informare științifică reciprocă. În consecință, s-a stabilit ca cele două părți să întreprindă demersurile necesare pentru publicarea în volum, prin efort comun, a textelor comunicărilor prezentate la ultimele două reuniuni ale Comisiei (2010 și respectiv 2012).

Prin Protocolul încheiat la sfârșitul Reuniunii între cele două părți s-a convenit ca următoarea întâlnire a Comisiei să aibă loc în Ungaria (Budapesta) în anul 2014, urmând ca în cadrul ei să se dezbată teme privind *Anul 1914*, respectiv *Contribuția abordărilor antropologice pentru studiile istorice*.

Prof. dr. Nicolae Edroiu,
membru corespondent al Academiei Române
Președintele Părții Române
în Comisia Mixtă de Istorie Româno-Ungară

CEA DE A X-A REUNIUNE A COMISIEI MIXTE DE ISTORIE ROMÂNNO-SLOVACĂ

(Banská Bystrica, 24-27 septembrie 2012)

Comisia Mixtă de Istorie Româno-Slovacă, instituită în 1995 în baza acordurilor interacademice existente între Academia Română și Academia Slovacă de Științe și-a ținut Cea de a X-a Reuniune la Banská Bystrica, în Slovacia Centrală, în zilele de 24-27 septembrie 2012. În conformitate cu Protocolul convenit la Reuniunea anterioară de la Alba Iulia (septembrie 2011), tema de lucru a Comisiei a fost *Așezarea valahilor în Slovacia și colonizarea slovacilor în România*. Se constata că asemenea probleme fuseseră doar tangențial abordate în dezbaterile anterioare ale Comisiei, impunându-se acum o evaluare consistentă a lor. Locul dezbaterii era unul aflat în zona de existență a așezărilor valahe, Muzeul Insurecției Naționale Slovace (SNP) din Banská Bystrica, al cărui director este însuși Stanislav Mičev, președintele Părții Slovace în Comisie oferind condiții optime de desfășurare a Reuniunii.

Încă de la începutul lucrărilor Reuniunii s-a subliniat faptul că această comisie științifică interacademică funcționează cu multă regularitate, fiind profitabilă sub aspect științific ambelor istoriografii, română și slovacă. După pensionarea primului copreședinte slovac al Comisiei, prof. dr. Milan Krajčovič, organizarea reuniunilor a revenit la normalitate, ele ținându-se odată la doi ani consecutiv în cele două țări, fiind reafirmată acum dorința celor două părți de a continua ceea ce devenise tradiție la nivelul Comisiei.

Din Partea Română au participat cinci specialiști în problematica aflată în dezbateri: prof. dr. Nicolae Edroiu, membru corespondent al Academiei Române, președintele Părții Române în Comisie (*Cercetările românești privind așezarea românilor/valahilor în Carpații Nordici (Despre „ius valahicum / „valašske pravo”*); Tatiana Cojocar, C. Ș. drd. la Institutul de Istorie „N. Iorga” din București al Academiei Române (*Volohii din Polonia și Slovacia*); dr. Pavel Huszárík de la Liceul slovac din Nădlac-Arad (*Începuturile și etapele colonizării slovacilor în România*); Juraj Vanko, doctorand la Institutul de Istorie „G. Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române (*Organizarea*